

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Наодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндесного
в пасажі і автосаба.

Рукописи звертає лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в Наді-
сланім 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Нова програма Німців австрійських.

По бурдах в парламенті прийшли на порядок денний всілякі маніфести, а тепер починає ся сезон віч і всяких демонстрацій.

Бурди парламентарні покінчили ся відроченєм парламенту і зміною кабінету. Мабуть по закриттю засідань делегаційних прийде і до закриття сумної пам'яті 13. сесії ради державної, щоби зробити місце панованню 14. параграфу.

Про скликане парламенту не може ні ніхто серію думати, хто з увагою прочитав видані сторонництвами маніфести до виборців. Уми не тільки що не успокоїлись, але розярили ся ще більше. Нема сторонництва, котре би хотіло в чім-небудь уступити. Протівно. Кожде з них обстає при своїх принципах та домаганнях і лише кличе: ви виборці останьте мені вірні!

За обідом, кажуть, прибуває і апетит. Такого вовчого апетиту набирають нині обструкційні сторонництва лівіці, горді тим, що повело ся їм поставити на своїм.

Коли ще засідав парламент, тоді обструкція голосила, що одним-одиноким каменем преткновена суть звісні розпорядження язикові. Відкличе їх правительство, то обструкція готова смирити ся. Нині на чолі програми своєї на будуче ставить опозиція вже не розпорядження язикові, а приверненє Німцям в Австрії «приналежно-го їм визначного становиска». «N. fr. Presse», що не може дібрати собі слів похвальних для обструкції і її триумфів, каже вже нині найвиразнійше, що лише за ту ціну Німці можуть допустити до реактивованя парламенту, наколи правительство віддасть Німцям їх

верховладне право в Австрії. Орган сей, за котрим вся обструкція з овечою терпеливостію і безглуздістю біжить на пнуручку, помістивши в виданю своїм з 12-го грудня маніфест «поступовців» до народу німецького і звеличавши сих своїх пупілів під небеса яко таких, що вели перед в обструкції і за собою потягнули як шпяхту німецьку так і соціальних демократів, — орган сей вмовляє тепер сам в обструкцію, що їй треба сягнути дальше рукою ніж по знесенє розпоряджень язикових. Австрия має стати так німецькою, якою була колись, коли єї ще звано Altoesterreich, мабуть — в часах Метерніха та Баха.

За покликом N. fr. Press-и сиплють ся резолюції вічеві з ділень віденських і з німецьких міст в Чехії, а в них заповідає ся борба на ножі з кожним правительством, що посьміло би на волосок відступити від свіжо поставленої через «поступовців» програми. Так приміром заповіджено вже на вічі I. ділень віденської, що «поступовці» виступлять з тою самою орканічною силою, наколи би теперішнє правительство захотіло сисувати теперішню конституцію, а октроювати яку-небудь нову, що оскорбляла би історичне значінє Німців в Австрії. Притім не щадять ані N. fr. Presse ані «поступовці» похвал соціальним демократам за їх брутальні виступи на останнім засіданню ради державної. Все те в очах обструкції величає ся героїзмом і добрим розумінєм інтересів німецьких. Більшість парламентарна, що одна мала на оці інтерес державний, обстаючи за парламентарним переведенєм провізорії угодової, представляє ся на сих вічах яко сторонництво крайної реакції і абсолютизму. З провінціональних міст німецьких велять собі всякі Функи і

Гроси надсилати десятки заяв повного довіря і признаня за дике горланє, свисти, трубленя і лайки в парламенті. Коротко кажучи — Німці розшаліли ся, упоєні послідними удачами і думають, що надійшла пора, потоптати всі права прочих народів австрійських в користь великої Германії...

Такою представляє ся теперішня хвиля. Куди дальше заведе Німців Шенерер і N. fr. Presse? — мабуть небавом виявить ся.

До чого змагає Угорщина?

— те виявляють дуже ясно бесідники «независимого» угорського сторонництва, в роді Кошута, при розправах, які ведуть ся тепер в фінансовій комісії сойму угорського над провізорією угодовою. Кошут сказав при тій нагоді: Мабуть провідінє саме хоче, щоби ми теперішню нагоду влизискали для осушення нашої програми, с. є. повної незалежности від Австрії. Предложеноє правительства, щоби ми дотеперішні відносини фінансові і торговельні з Австрією продовжили ще на один рік, є на ділі нарушенєм існуючих законів, позаяк з 31. грудня 1897 р. давня умова тратить свою обовязуючу силу. Ми становили доси в Австрію сильну область митово-торговельну. Якжеж можемо ми сей договір відновляти тепер, не спитавши Австрії, чи она сего домагає ся? Австрия чейже не допустила до провізорії угодової в своїм парламенті, тож і нам не вільно до сего допустити. Я не хочу борби митової з Австрією, але і не хочу продовження давнійшого договору, що виходив на нашу шкоду. Правительство повинно стягнути своє внесєнє і приступити просто до нової умови з Долитавщиною в тім дусі, щоби Угорщина становила окрему область митову і щоби ми були в праві накладати на австрійські продукти мито на наших границях. В подібнім ду-

3
З Хрестом на вколяшках.

Оповіданє Данила Мордовця

з Альманаху «Складка» 1897 р. в Петербурзі.

(Дальше).

II.

Татарчук ніби прокинувся і, тяжко зітхнувши, тихо промовив:

— Ох, панове, панове! — добре воно, як бачите, почалось, та тільки на злеє звелось. Як ото глянуло на нас море своїми блакитними очима, як впливли ми на ту безкраю простір, що тільки вода під нами, та небо і один Бог над нами, — не знаю, що й подіялось з козацькими душами — не стало їм ні вшину, ні перестороги і ні страху ніякого. Ходімо, дітки — каже батько Мороз — тудою, де колись батьки і діди наші з Сагайдачним слави-лицарства добували, гордовиту Кафу на ратище брали, а звідти й до Азова, мов лелеки з Прію перелетимо. А ти, братику — каже до батька Чалого — веди свою валку човнів під саме серце невірні — під Хазлев-город, де на невольничому базарі що-году нашого брата козака продають і купують мов скотину, та де не одна наша сестра, дівка-бранка, чорною косою світить, гіркі слези ковтаючи та про тихі води, про ясні зорі рідної України спомінаючи. А Чалий тут ще додав із невольницької, кажучи: Згадайте — каже — дітки, як ото на Чорному морі, на бі-

лому камені — там стоїть темниця камяная, а у тій-то темниці пробуває не одна сотня козаків, бідних невольників:

Як вони трицять літ у неволі про-
бувають —
Світу божого, сонця праведного
[у-вічі собі не видають...

— Як сказав оце він, то нас од його речі мов вогнем опекло! — Веди-ж нас, батьку, до тієї темної темниці! — сказали ми ув один голос: — нехай не плачуть ся брати наші, що стільки літ сонця праведного й світу божого у-вічі собі не видають.

— Тут попрощались ми з тими козаками, що були з батьком Морозом, де-які з нас хрестами помінялись — побратались до слушного часу, помолились і Морозові й наші на схід сонця, — і довго потім ми їх очима провожали, аж поки човни їх сизою імлою не покрились, а самі, діждавшись вечірньої темноти, тихо-тихо пристали до кримського берега, мало не коло самого Хозлева-города, — і запалили люльки... Ох, жарко запалились люльки козацькі, так жарко, що дим і полум'я аж до божого престолу, до самого неба досягали... То палали татарські села...

— Не люльки то, козаче, не простий дим, а дим кадильний до Господа возносив ся, — суворо перебив Татарчука отаман Хмара, що сидів біля його мовчки. — Ти кажеш, що запалили татарські села: — Ото-ж і єсть велике

кадило перед Господом, коли палає добро бісурманське, що добує з крові й з сльози християнської... Дорога ся сльоза Господеві а пай-дорожша — сльоза сирітська та материна.

— Ну, так як-же, козаче? — трохи згодом промовив отаман: — принесли Господеві жертву праведну, вечірню?

— Принесли, пане отамане, — сказав Татарчук: — та й собі де-чого прихопили на ралець — ясиру добули більш ніж півсотні чоловіка... Плачу там було татарського — що й не сказати!...

— Та тільки на лихо, панове, — обернувся Татарчук до козаків: — мабуть той дим кадильний і до татарського бога досягнув.

— А що так? — спитав Моторний: — хіба від того диму Аллах чхнув з неба?

— А таки чхнув, та ще й як! — щоб йому шпичка в ніс! — так чхнув, що ми трохи штанив не погубили, а голову не одну загубили.

— Що? — як? — з якої речі?

— А ось слухайте. — Як розпустили ми там пожежу, то й погнали зараз свій ясир до човнів, та ту-ж ніч і повіялись до свого краю, на північ. А плили ми мов у-день: — пожежа нам добре світила. Та тільки, кажу, дим той кадильний і Аллахового носа зачепив гаразд... Як пройшли на другий день морем мало не до Тендрова, то й побачили, що з Очакова на перестріт нам сунеть ся ціла юрба турецьких галер, хуркатів да усякої дрібноти. Велика сила!... Бачимо — погубель на нас іде — немінуча

сї проговорював і пос. Комят, додавши, що він від трицяти лїт домагає ся вже такого розриву з Австрією. Наколи нам, як кажуть, грозить через такий розрив криза економічна, то ми готові радше таку кризу перенести, ніж наново дати себе визискувати Австрії. Пос. Юст заявив: При спільній області митово-торговельній терпить лише слабша сторона, а такою є Угорщина. Доказом того є факт, що ми, заключаючи спільно з Австрією всякі договори торговельні з заграничними державами, завжди мали більше на оці інтереси промислові Австрії, ніж наші інтереси продукції сирової.

На всі ті виводи відповів міністер фінансів, Люкач, що розрив спільної області митово-торговельної наніс би на Угорщину більше лиха як опозиція надїє ся. Рівнож не можна Угорщині стреміти до заснованя окремого нотного банку з огляду на почату спільну регуляцію валюти. Правительство не виключає з гори розриву. До такого розриву може прийти, наколи Австрія що до квоти поставити надмірні і несправедливі жаданя, або наколи Австрія сама не згодить ся на продовжене дотеперішних відносин. Міністер Люкач не радить однакж, щоб почин до розриву виходив із сторони Угорщини. — З всего видко, що не лише опозиція але і саме правительство радо перемінило би теперішню реальну унію з Угорщиною на унію персональну, що потягнула би за собою і окрему організацію армії і окрему організацію дипломатичну та фінансову. Розрив робить саме правительство зависимим від того, чи Австрія дасть ся ще використати в справі квотовій, чи ні?

Вісти політичні.

Намістник Галичини, кн. Санґушко, конференсував 14. грудня через кілька годин з бар. Гавчом. Рівнож і гр. Куденгове з Чехії і Спенс-Боден з Моравії були на днях у Відні. Цілию конференції була мабуть справа скликаня соймів.

Праса польська, краківська і львівська, одушевляє ся результатами віча краківського. Натомість «N. fr. Presse» відносить ся до сего віча яко до демонстрації панславистичної. Она каже: «На тім вічі при звуках «Jeszcze Polska nie zginęła» проклямовано панславизм під скиптром царату. На щастє однакж згода славянська показала ся щербатою, бо на вічі не було послів руских, а соціялісти виразно задемонстрували проти славянського братерства. В щирість сего краківського панславизму не можна однакж вірити. Поляки зробили добрий інтерес на тім, що відокремлювали себе від Славян австрійських. Они мають за великі рахунки з своїми славянськими братами в самій Галичині,

смерть... От ми, заздальгидь, мерщій повернули до Козацького острова, пристали до бережечка, повитягали на берег човни і хутенько окопались, да так гарно, мов зінські щенята у своїх скотах. Окопались осе, позалягли по скотах, повиставляли дула мушкетів, — і ждемо... І от — невіра як заалалака, як сипоне на берег, як завне звіром, та до нас... А батько отаман гукає: — «дїтки — соколята, сиротята мої милі! — не прокиньте ні одної кулі сьвятої! — бийте у живе тіло погане! — бийте як у воко!»... І ми — прямо таки скажу — у живе тіло, як у воко... Покотом лягала невіра, а все лізла осою у-вічі... Ні, не взяла таки нас, не доскочила: — два дні і дві ночі билась, як скажена, а таки не взяла. А на третю ніч допоміг нам Бог Милосердний: — поки невіра возилась коло своїх побитих — труп до трупу зносила, — темна ніченька мов сьвята Покрова покрила нас собою, і ми перетягли свої човни на другий бік Козацького острова, спустили їх на море з ясиром, посїдали і мов на крилах понеслись до другого берега — до Сагайдачних кучугур... Тут-же-б і своя земля недалеко — ось-ось і на вільному степу — так не судив Бог.

Він замовк. Здавалось, козаки і дихать перестали, мов-би се на їх голови неминуче лихо насувалось.

— Ні, не судив Бог, — знов почав Татарчук, дивлячись кудись-то у степ, у темряву. — Приставши у кучугур, ми вивели з човнів свою здобич живу, порубали човни, щоб нікому не

та нагромадили в краю власним за багато пального матеріялу, як щоби не відчували всеї грози забавки в ідеї панславянські і ісповідуванє доктрин Аксакова. Они чейже прийшли до гегемонії і огромної переваги через свій еґоїзм, кажучи: Галичина для Поляків, а проча Австрія для Галичини». Дальше каже «N. fr. Presse»: Поляки відай уважають теперішній кабінет переходовим, а поки-що думають ще через якийсь час полишити ся в тій організації, що витворилась в парламенті для скнутованя Німців. Але і Німці не думають опустити своє становище, а небавом будуть Поляки мати нагоду, переєвидчити ся о тім. Аж до хвилі позисканя сеї євидомости можуть Поляки враз з більшістю кормити ся своїм худим політичним оброком. Поляки повинні притім тямити, що Галичина складає ся з двох окремих суцільних: територій рускої і польської. Мимо сего урядники не потребують всюди уміти по руски, а беруть ся до розправ і других чинностей після потреби функціонарі, володіючи руским язиком.

Дійсно гомеричний сьміх або може революта під батutoю самого Баденього повстала би в Галичині, як би так певного красного дня видало міністерство розпорядженє, котрим би велено урядникам Галичини володіти обома краєвими язиками. А чейже язык руский є близький до польського, коли противно межі чеським а німецьким лежить огромна лінгвістична і етнографічна пропасть. Поляки раді би убрати Німців в те ярмо, якого самі не хотять взяти на плечі, служать Чехам яко збройний конвой і дають їм до помочи провідників і махерів, що о цілу голову переросли Чехів тероризмом. Ангелом хранителем Баденього в часі твореня розпоряджень язикових був Пацак, котрий в виданій ад hoc брошурі наводив всякі закони язикові. Пацак проте або не знав розпорядженя язикового для Галичини з 9. липня 1860 р., дотикаючого відносин властей до керми, а в тім случаю є партачом і іґнорантом, — або нарочно пропустив се розпорядженє і допустив ся літературного сфалшованого фабрикату. Очеvidно, що як такий єрудит і євидомий справ як Баденї дістав ся в оціку Пацака, то годї чудувати ся, що державу понхано там, де она тепер находит ся.

Екзекутивний комітет чеський скликує на слїдуючу неділю конференцію чеських мужів довіря для обговореня політичної ситуації.

Опозиція хорватского сойму в Загребі вислала телеґраму до послів дра Енґля, Яворского і Шустершїча, в котрій з одушевленєм витає солідарність Славян австрійських в борбі — як каже — з віковим ворогом. Таку телеґраму вислано також на віче краківське.

Поляки мають на разї не малий клопіт з міністром для Галичини. По відроченю парла-

доставалось козацке добро, і потягли пішки до вільхового лісу, що простяг ся мало не до Лиману... Вже-б і недалечко: — може-б ми й покрились очеретами та густими лозняками... Так ні — не судилось.

— Не судилось! — промовив він ніби то сам до себе. — Рано вранці, ще тільки на євіт стало благословлять ся, оточила нас орда — мов хмарою обступила, і сам хан з ордою. Що-ж! — нам-би й не первина: — і пороховниці й натруски були ще не порожні і в кулях недостави не було, — так друге лихо спіткало. Вже другий день ми нічого не пили, у морі вода чисто уся вийшла — хочби тобі боклажок або барильце яке зосталось, — так ні, — випили усю воду. А спека тими днями стояла така, що здавалось, сорочки на нас курились... От-як орда зазирнула нам у-вічі й почала крутитись мов скажена, боячись на наші кулі наскочить, ми ото й сковались ув одну лаву... А стріли їх дощем сиплять ся, та тільки до нас сила їх не доносить, — падають на півпуть. А наші кулі геть-геть беруть — де-не-де і зсидять з коня то одну, то другу невіру. А їх сила не бере та й годї... А спека — і не дай Боже! — і хоч-би тобі крапля водиці, хоч-би роса божя впала на землю та на наші устоньки пересмагли... Так ні! — пече вогонь пекельний і тіло й душу... Та воно може-б і до ночі так дотяглось, але не стало, мабуть, у Господа милости до нас... попустив... не захистив своєю десницею...

Татарчук трохи помовчав.

менту перемагала в їх кругах політичних гадка, що до нового кабінету не повинен вступити Поляк яко міністер для Галичини, а то по причині, що сей кабінет є цілком урядничий і безпрограмний. Пізнійше думано вже о обсадї сего становища, але під услівєм, що бар. Гавч обавить «Колу» польському свою програму. Нині погляди змінили ся і як заявив Яворский, Поляки не повинні з зміни кабінету робити квестії, позаяк міністер для Галичини має задачу контролювати лише діяльність міністерства, щоби ся діяльність не виходила на шкоду краю. З тою хвилею виринуло, можна сказати, аж за багато кандидатур, зразу чисто урядничих а відтак і з посеред членів «Кола» польского. Нині стоять діла так, що бар. Гавч рад би на се становище покликати або гр. Войт. Дїдушицкого або Ад. Биджейовича. Першу кандидатуру поборює однакж «Słowo polskie», кажучи, що гр. Дїдушицкий з'ужив ся би в сїм кабінеті, коли противно для «Кола» польского є він необхідний. Впрочім яко автор адреси до трону і автономіст займав би він в теперішнім кабінеті дуже пропонуційоване становище. Ми з нашої сторони можемо лише сказати бар. Гавчови, що вибір міністра для Галичини обходить в широкій мірі і Русинів і що сим міністром повинен стати чоловік — не ворожий справі рускій.

Новинки.

— Конференції євьященства. Еміненция Кардинал С. Сембратович устроюють в своїй палаті кожного вторника і суботи о 6½ годині вечером конференції, в котрих бере участь все духовенство львівське і дооколичне. Предметом нарад будуть в першій лінії внесєня духовенства, що не прийшли під наради дисцепального Синоду. Вчєра відбули ся перші такі наради під проводом Еміненції. Судячи по вчерашній конференції, належить сподівати ся, що сходили такі причинять ся не мало для добра церкви.

— Загальні збори брїдської філії «Просьвіти» відбудуть ся в четвер 23-го грудня с. р. в комнатах «Рускої Бєсїди» в Бродах (улиця Стефанії) з слїдуючою програмою: о годині 9 рано поминальне богослужєнє за померших членів філії; о 10½ справозданє видїлу, вписи членів нових, вибір нового видїлу і внески членів.

— Заходом товариства «Руский жіночий кружок в Коломїї» відбудє ся на дохід убогої шкільної молодежи в суботу на св. Николая в сали Сокола забава для дїтей враз з дїточим представлєнєм «Дотепний Мілько», комедийки в 1 відслонї, і з аматорским представлєнєм «Гостина св. Николая», образка Єр. Калитовского в 1 відслонї, при співудїлі хору коломиїского Бояна, а на закінченє образ з живих осіб і розданє подарунків. По представлєню відбудє ся равт для старших. — Вєтуп на салю: для старших 30 кр., для дїтей 20 кр., галєрия 15 кр. Початок точно о годині 5-ій пополудни. Наддатки прийме ся з подякою. Буфет у власнім зарядї.

— Не захистив... попустив, — тихо промовив отаман, — дим кадильний не дійшов до Господа.

— Не дійшов, — озвався й Татарчук. — Тав вже, бач, над вечір щось ніби залопотїло у нас за плечима. Коли зирк — з потилици на нас несподівано турчин насїдає... То до Очакова добїгла звістка від хана, що він застукав з ордою чортотлицьких шайтанів, але чортотлицький звїр не їдає ся в руки... Тодї-то турчини вискочили з Очакова і впали на нас мокрим рядном... Смерть неминуча глянула нам в очи. А в нас вже нема сили й мушкети вдержати в руках: — зїли нашу козацку міць-силу пекольна спека та безвіддя. Та на лихо й бити ся то вже було нічим — в пороховницях хоч би порошиночка, та й куль не стало... Хоч големи руками бери нас, бо і шаблі й ножі з рук випадали, мов у мертвих... Але-ж батько отаман ще здужав двом значним турчинам голови відтяти, а тільки й вспів гукнути до нас: — «дїтки мої сиротята! — уклоньтєсь від мене матїри-Сїчі, коли живі будете, — а менї вже не жить!»... З тими словами і єго сива голова покотилась.

— Козаки перехрестились.

— Земля над ним пером!

(Далї буде.)

— **Фабрикант залізничних білетів.** Перед тарнівським судом присяжних ставав крамар Товія Майзлер з Нового Санча, обжалований о фальшовані білетів залізничних. Майзлер підрабляв довгий час білетів дуже подібні до правдивих і продав їх подорожним, переважно жидам, майже за безцінь. По переведеній розправі і доказано обжалованому вини, засудив трибунал Майзлера на 1½ року тяжкої в'язниці.

— **Носке про Люеґера.** На «Parteitag-y» в середмістю у Відні зобразив пос. Носке (поступовець і личний ворог Люеґера) Люеґера в такий спосіб: Всі сторонництва німецькі йшли з нами разом в борбі о наші права. Одно лише сторонництво придивляло ся всему з боку, хоч оно мало завсїгди добрі груди і руки до аранжування бурд уличних. Прояв сей можна оправдати тим, що ситий бував завсїгди лінивим. А таким ситим сторонництвом є християнсько-соціальне сторонництво від Люеґера почавши а скінчивши на тих зерах, що звуть ся вицебурмістрами. Аж 27. падолиста о 11. годині 35 минут рано відкрив др. Люеґер в собі німецьке серце. Не було би се нікого дивувало, як би він яко посадик державної столиці вже давнійше почував себе Німцем. (Голоси: Їму вислано листи з погрозами!). Опозиція на щастє не потребувала Люеґера, щоб повалити ґр. Баденього. Але він висунув ся в послідній хвили сам на арену і удавав, що іде разом з опозицією. За 20 годин змінив на скрізь своє переконанє. Се комедиянт! Але ми не потребуємо, щоби антисеміти з д-ром Люеґером маширували враз з нами. Ми не потребуємо таких союзників, що перед тим весь час стояли з ружем до ноги, а котрих проводир все нападав на нас зза плечий. Німці мусїли би соромити ся, як би на чолї їх в борбі о права стояв такий Люеґер. Я маю однакож надїю — закінчив Носке — що Відень вже раз увільнить ся від того комедиянта і мантія. — Хороша вязанка епітетів!

— **Під колесами поїзду.** В недїлю в само полудне переїхав товарний поїзд, що їшов зі Львова до Кракова перед стацією Тарнів якогось селянина. Нещасний поїзд на місці. Блискавичний поїзд, що надїхав на місце пригоди кідька хвиль пізнійше, мусїв ждати в поли кільканайцять минут заки забрано трупа з шин.

— **Французські учителї в Альжирі.** Франція старає ся усіми силами о зріст просвіти посеред мешканцями Альжиру; она закладає там школи і образовує учителїв в особній семінарії учительській, котра числить кожного року тільки 49 кандидатів, що вже укінчили студії учительські у Франції. Рік науки в учит. семінарії в Альжирі проводять ті учителї на науці мови кабільської, арабської, ручних робіт, рільництва практичного, приновреного до обставин кравчих, початків медицини практичної з практикою шпитальною, вкінці методики науцання в школах кравчих. В часї студій отримують учителї по 900 франків річно, по скінченню курсу отримують посади. Плата учителя в Альжирі виносить 1500 до 2500 франків річно крім того додаток локальний, відповідаючий обставинам місцевим.

— **Процес тенора з дирекцією театру.** Тенор будапештської опери, Брулік, не міг в своїм часї виступити на сцені по причині хвороби. На своє оправданє представив свідомство лікарске. Але дирекція не увзглядила того оправданя, засудила Бруліка на 1500 зр. кари і під позором, що сьпвак зломив контракт, дала єму сейчас димісію. Брулік внїс жалобу до суду, а трибунал орік, що то дирекція опери зірвала контракт і засудив єго проте на заплаченє Брулікови 10.000 зр. відшкодованя.

— **Бомба в театрі.** Перед кількома днями оголосила поліція в Празї, що в тамошнім німецькм театрі найдено минувшого четверга підчас представлєня бомбу. Прикріплєна она була дротом до клямки у входових дверях, а льонт єї був запалений. Інспектор обходячи театр прикінці третого акту, щоби перевірити, чи всі двері відчинені, спостеріг бомбу та горючий льонт і згасив єго сейчас. Бомба складала ся з оловяної пушки а наповнена була порохом, сїканими гвоздями, кусниками залїза і окручена була сильно дротом. Знавці орекли, що евентуальна експлозїя могла вирядити великі шкоди. Полїція усунула бомбу тихцем так, що публіка в театрі не знала нічого о наміренім замаху. Наслїдком сего відкритя є окружені оба театри німецькі сильною сторожію а в недїлю стеріг одного театру підчас представлєня відділ драґонів, а другого піхота.

— **В справі виправи Андреґо.** Минувшого місяця вернула ся до Тромзе експедиція, що відплила була до Шпїдберґен в Ледовий фіорд для зслорїду по причині «криків о поміч», які ніби

то мали чути люди з деяких суден, що плавали по згаданім фіорді в місяці вересня. Експедиція не знайшла ніяких слїдів Андреґо. «Ми прибули — пише капітан Кремер — до Довманових островів, звідки ніби чути було крики, і зараз вечером виїшли-сьмо на берег і почали слїдити. Але не знайшли ми ніяких слїдів, ніяких признаков чоловіка. Ми установили всякі можливі сигнали, щоби звернути на себе увагу, та все надармо. Другого дня зорґанізовано виправу на лижах, але і она не знайшла ніяких слїдів людських. Лїд не дозволив нам заїти ся дальше в Ледовий фіорд, а так само не допустив дістатись до роґа Тордсен через Advent-Bay, і ми вернулись назад до Тромзе». Так і сим разом вість, о ніби найдених слїдах виправи Андреґо показала ся неправдивою. Що-ж стало ся з відважним аеронавтом? де він може находитись і чи є надїя, що поверне? — отсе питання, над якими застановляли ся недавно в штокгольмскім географічнім товаристві. Засїданє мало небуденний характер, бо взяли участь в нїм капітан Свєрдуп (командант корабля «Фрам», на котрім плавала виправа Нансєна), Норденшїльд і другі подорожники до полярних сторін. Зібрані вислухали реферату дра Екгольша о виправі Андреґо в звязи з метеорологічними досвїдами в місяці липни. Зразу, каже Екгольм, баллон летїв на північний-захід, потім на північний-всхід, а се позваляє догадатись: по перше, що Андре був недалеко від Полюса, а по друге, що він не міг долетїти до всхїдного Сибїру або Азїї, але спустив ся на землю Франц-Йосифа, щоби там перебути зиму. Екгольм додає, що усьїля зміївлї там досить користні і для того можна надїятись щасливого кінця тої виправи.

— **Все для добра держави.** Молоденька королева Голяндїї Вільгельміна хотїла навчити ся їзди на біциклі і зажадала, щоби їй справили відповідний для королевої біцикл. Але дорадники королевої стали єї переконувати, що властиво такий шпорт не відповідає вельми серйозному становищу королевої, а що найгірше, при їзді на біцикли могло би стати ся якесь нещастє і тоді Голяндія не мала би ані короля, ані королевої... Сей аргумент так дуже промовив до серця молоденької королевої, що она принесла ту 12 кїльоґрамів тяжку жертву для добра своєї держави.

Іменованя, перенесєня, відзначєня, конкурси.

— **Нотарями іменовані** нотарияльні кандидати: Антоній Шїллер з Надвірної в Золотім Потоці Александер Строккий з Бурштина в Отинїї, Людв. Піонткевич з Микулинець в Борини, Вільгельм Петрі з Болехова в Жабю і Маркил Руксер з Долини в Лютовисках.

— **Ад'юнктами судовими іменовані** авскультанти: др. Володисл. Рубінштайн для Комарна, Теодор Яскулак для Копичиньць, Жигм. Петеш для Любачева, Володим. Новосядловский для Рави, Юстин Дзерович для Чорткова, Конст. Шараневич для Буска, Витовд Шнєль для Бродів, Євґ. Курманович для Немірова, др. Болєсл. Гавинський для Рави, Йосиф Лашкевич для Динова, Александер Розлуцкий для Олеська і Миколай Старосольский для Чешанова.

Телеґрами.

Відень, 15. грудня. Wiener Ztg. оповіщує: цїсар надїлив намістників Тиролю, Гор. Австрії і Морави ордерами залїзної корони І. кл. Намістник Тривєсту Рїнальдїні (неприятний Хорватам) перенесений по причині слабого здоров'я на власну просьбу в стан супочинку. На єго місце іменований президент Буковини, ґр. Гоєс. — Президент Каринтії Шмїдт-Заґєров (ворог Словінців) перенесений на власну просьбу в стан спочинку, одержав великий хрест ордеру Франц Йосифа. Наслїдником єго іменований віцепрезидент намістництва, радник двору Фрайден. — Віцепрезидент намістництва Дол. Австрії Бутжінсон іменований президентом Буковини, а радник двору при намістництві в Лїнцу, ґр. Сен-Жїлен-Вальсе, президентом кравчим Сольногорода.

Відень, 15. грудня. В радї міській прийшло до бурливих сцен по причині виступу демократа Брунера. Брунер заявив, що теперїшня господарка міська походить на поступованє потопаючого

чоловіка. Се не байдужна річ, від кого рада міська позичає гроші на будову проводів газових. (Голоси: не від жидів!) Ви були би радї дістати від жидів. Берїть, від кого можете. Берїть від монастирів і Єзуїтів. Люеґер відповів: Я не беру з тих жерел, але знаю що п. Брунер стараєтись о мандат на Буковині, заплатив 20.000 зр. Знаю ще більше про п. Брунера і виявлю все. Майредер: О тім цвїрінькають воробці на дахах. Брунер: Ви той дурний воробчик. Ви не знаєте чим єсьте, чи націоналом чи антисемітом? Майредер: На всякий случай не єсьм жидівською голотою. Брунер: Ви голота! (Крики). Майредер: Як би ваша морда не була така немита, то дав би вам по лицю. Пуршт: Ти польський жиде, що ледви зґолив пейси. Гельман: Жиде, мовчи! Найман: Жид, та ще до того польський. Пуршт: Проч з жидами! Майредер: Шуруй на Буковину і купуй там голоси! Крики і шум. Радні збігають са до Брунера і засипують єго обидами. Люеґер, не в силі успокоїти, закриває засїданє.

Відень, 15. грудня. Віцеадмірал Шпавль іменований командантом маринарки і шефом секції маринарської.

Відень, 15. грудня. Цїсар німецький переслав ґр. Голуховському найщирїйші желаня по причинї одержаня ордеру св. Стефана.

Градец, 15. грудня. Кількох учеників першої гімназії державної виключено (на донос словінських товаришів?) зі шкїл за те, що в розмовах допустили ся образи мавстату.

Франкфурт, 15. грудня. Горожани тамошні видали відозву, заохочуючу до складок на потерпівших в часї розрухів купців праских.

Прага, 15. грудня. Нинї в ночі поколола патруль військова реїтентного капраля. 1700 властятелїв гостинниць в Празї, удержуючих 5000 помічників, зїбрало ся вчєра на Софійскім острові і постановили в виду строгих заказів скорого замиканя гостинниць замкнути свої гостинниці, розпустити службу і не платити чиншів, скоро розпоряджєня ті не будуть скоро відкликані.

Берлин, 15. грудня. Пос. Цїмерман дорїкає правительству за те, що оно зборонило «Союзови всєнімецькому» робити манїфєстаций в користь угнетених Німців в Австрії (!). Пос. Голденберґ (Вельф) замічає, що Італія хоче вицфатись з тридержавного союзу. Тим тіснійші відносини треба проте навязати з Австрією. На жаль однакож так не є. В Австрії грають тепер першу ролю не Німці а Мадяри. Бєсїдник не вдоволений, що цїсар Вільгельм гостив в Пешті але похваляє, що правительство не дозволило лібералам австрійским демонструвати на границях Німеччини. (Великий несупокій). Секретар Більов констатує, що тридержавний союз стоїть кріпко. В справі внутрішній Австрії не будемо мішати ся ані піддержувати там яке-небудь сторонництво. До Австрії маємо повне довірє.

Відень, 15. грудня. Обі делеґації зберуть ся на днях. До 20. грудня ухвалить мабуть сойм угорський провізорію угодову, почім правительство австрійське видасть відповідне розпоряджєнє з своєї сторони. Квота лишить ся та сама на 1898 рік. Шефом секційним в міністерстві просвіти іменований др. Ант. Резек, звичайний радник міністерияльний і до того наймолодший в службі, але Чех з роду. Польска праса на се іменованє, жалуєсь, що не іменовано дра Плажка. «Deutsches Volksblatt» віщує, що реґуляція плат урядників державних відложена ad calendas graecas. Правительство не має средств до покритя, а нових податків не може розпорядити. Новим кандидатом на становище міністра для Галичини являє ся б. намістник Морави Лебль.

Маляґа з Каскарою Саґрадою

Маляґа з молоко-Фосфораном

найліпше і найлагіднійше средство перечищаюче.

против золзів, англійської хвороби

і т. д.

Головний склад в аптиці

161 100—?

Жигм. Рукєра

під „Срібним орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 13. грудня 1897.

I. Акцій за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. вальсрбл.
Банку гілот. гал. по 200 зл. в. а.
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.
Фасрик вагонів в Сяноку перед тм Літінського по 500 кор. в. ав.

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіл. г. 5% в. ав. з 10% пр. .
„ „ „ 4 1/2% „ „ лос в 50 л.
„ „ „ 4% „ „ в 601 по 200 К.
„ краев. 4 1/2% в. ав. лос в 51 л.
„ „ 4% в. ав. лос. в 57 л.
Г. г. (д. зал. земс. 4% (першаеміс.).
„ „ „ 4% лос. в 41 1/2 літ
„ „ „ 4% „ в 56 літ

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропін. 4% в. ав. .
Буков. „ 5% „ „ „
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)
„ „ 4 1/2% (3 ем.)
Зелізниця львокальні 4% по 200 кр.
Лозички краев. 6% ва. з року 1873
„ „ 4% „ „ 1891
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1898
„ м. Львова 4% по 200 кор.

IV. Льоси.

Міста Кракова .
„ Станиславова .

V. Монети :

Дукат цісарський .
Наполеондор .
Пів-імперіял .
Рубель російський срібний .
„ паперовий .
1 С марок німецьких .

пла- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
215 —	218 —
282 —	285 —
380 —	390 —
—	210 —
200 —	210 —
250 —	260 —
110 20	110 90
100 —	100 70
96 70	97 40
100 50	101 20
97 50	98 20
97 80	98 50
97 50	98 20
97 10	97 80
102 75	—
102 10	102 80
100 10	100 80
96 50	97 20
103 —	—
—	—
97 80	98 50
97 —	97 70
25 25	27 25
42 —	—
5 62	5 72
9 49	9 59
9 55	—
1 20	1 25
127 50	128 50
58 55	59 —

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		Поїзд	
посп. особ.	до Львова	посп. особ.	зі Львова
приходить о годині		відходить о годині	
7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з голови. двірця
7:50	„ Янова	6:10	„ Іцкан
7:52	„ Тернополя на Підзамче	6:15	„ Підволочиск з Підзамча
8:05	„ Лавочного	6:45	„ Іцкан
8:15	„ Тернополя і Бродів на головний дворець	8:40	„ Кракова
8:25	„ Сокала	8:50	„ Янова, Калуща, Хирова
9:10	„ Кракова	9:20	„ Скольного
10:35	„ Ярослава	9:25	„ Сокала
1:15	„ Янова	10:05	„ Підволочиск з головного двірця
1:30	„ Кракова	10:27	„ з Підзамча
1:40	„ Скольного Стрия, Калуща, Хирова	10:45	„ Іцкан
1:50	„ Черновець	1:55	„ Підволочиск з головного двірця
2:15	„ Підволочиск на Підзамче	2:08	„ з Підзамча
2:30	„ „ головний дворець	2:40	„ Черновець
5:25	„ Сокала	2:50	„ Кракова
5:35	„ Підволочиск на Підзамче	3:05	„ Стрия
5:45	„ Іцкан	4:40	„ Ярослава
Ніч		Ніч	
3:04	з Підволочиск на Підзамче	4:40	до Кракова
3:30	„ „ головний дворець	5:20	„ Лавочного
5:10	„ Кракова	6:24	„ Янова лиш в будні дни
6:00	„ Підволочиск на головний дворець	6:45	„ Кракова
6:55	„ Кракова	7:05	„ Сокала
8:45	„ Кракова	7:25	„ Тернополя з головного двірця
9:10	„ Іцкан, Бергомету з виїмком понеділка	7:30	„ Лавочного
9:30	„ Кракова	7:47	„ Тернополя з Підзамча
9:43	„ Підволочиск на Підзамче	7:48	„ Янова
9:50	„ Іцкан	10:30	„ Іцкан
10:00	„ Підволочиск на головний дворець	10:50	„ Кракова
10:20	„ Стрия, Хирова	11:00	„ Підволочиск з головного двірця
12:10	„ Лавочного	11:37	„ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

ІВАН ЯРИМОВИЧ
СКЛАД І РУКОДІЛЬНЯ
обуви мужескої, дамської і для дїтїй
у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публику, що виробляє **ОБУВУ НЕПРОМАКАЮЧУ** власного винайдення, з всякого рода шкір, як: **Обуву мужеску** і **дамску**, також **чоботи** з хольями тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи **Кальоші** і **Плячі** кавчукові, всякі **гумові приряди** як також **зельювання обуви кавчуком**. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкороттїм часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глибоким поважанем

139 22—140 **Іван Яримович.**

Спеціаліст до направи кальошів і плячів кавчукових.

Галицький Банк кредитовий
почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженєм

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% **Асигнати касові**
з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані **почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.**

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

143 **ЦЕРАТИ** 34-36
в великім виборі дивани, хідники, капи, портіери, матерії на меблі, всякі обитя позовові і сукна поручає най дешевше

Стефанія Вишиньска
Львів, Коперника 16.

Учитель
орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Перший християнський
ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відворотною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский
Львів, ул. Баторого 22. 131 32—140

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ
А. ЛЯНДОВСКОГО
у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)
приймає передплату на всі часописи у всяких языках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне
впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інньші товари по умірених цінах. 72—?

Дмитро Затурский
поручає свою
робітню обуви мужескої, жіночої і для дїтїй
у Львові, улица Коперника ч. 5.
Виріб тревалій і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відворотною поштою.
140 24—140

Всілякого рода інструмента музичні
най дешевше в виключнім фабричнім складі

І. Капраліка у Львові.
147 Цінники даром. 6—24